

Avnø - en særlig oplevelse

Ved halvøen Avnø nord for Vordingborg er der gode chancer for at se spættet sæl. Året rundt lever omkring 250 dyr i området. De holder til på et stenrev midt i fjorden ca. 800 m fra land, men de er ikke lige synlige hele tiden.

Om vinteren, når fjorden er isfri, kan sælerne ses på stenene i fjorden - særligt på solrige dage uden blæst. I april-juni er de oftere oppe på stenene, og fra maj og juni ses de første unger på stenene.

I juni kan der også ligge unger på kysten af Avnø.

I perioden august-oktober er der flest sæler at se. Årets kuld af unger holder stadig til omkring stenene, og hannerne kommer til området for at parre sig. Det er også tidspunktet, hvor de voksne sæler skifter pels og har brug for mere tid på land.

Sælunger på egen hånd

I yngletiden vil du opleve sælunger, der ligger alene i lange perioder. Det er helt normalt. Moderen går i vandet for at jage fisk og få næring til den fede mælk. Hun vender tilbage flere gange om dagen og kender sin unge på lyd og lugt. Sælungen har brug for dagligt at tage 1 kg på, mens den dier.

...selve ordet sæl kommer formodentlig fra et gammelt germansk ord *Selha* som betyder "Den, der slæber sig af sted".

En spættet sæl hviler og fordøjer med fiskeblod om munden.

Sælungerne på Avnø - vis livsvigtigt hensyn

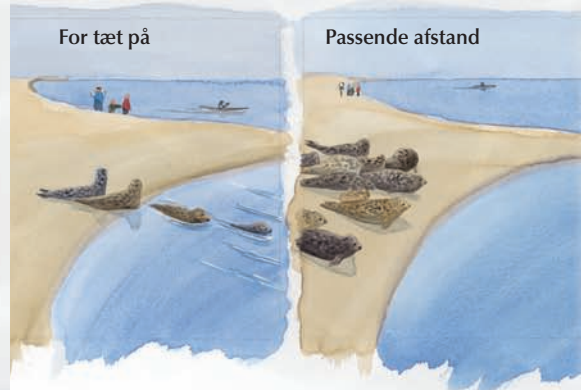
De fleste mennesker synes det er spændende at opleve sælunger tæt på. Men forstyrrelser fra mennesker betyder at ungen mister vigtige måltider og måske skal bruge livsvigtig energi på at flygte.

Du skal derfor holde en afstand på mindst 300 m til sælunger, så moderen tør nærme sig.

Men ser du en sælunge ved kysten på Avnø, vil vi dog gerne vide det. Du kan give besked om, hvor den er, og hvornår du har set den. Skriv i logbogen, send en mail (kah@nst.dk) eller læg en besked på telefonsvareren (55 36 63 46) på Avnø Naturcenter.

Ung af spættet sæl ved Avnøs kyst.

Hold afstand:
Hvis du går for tæt på, bliver sælerne utrygge og må bruge livsvigtig energi på at flygte ud i vandet.

Respektér sælerne i vandet

Vil du opleve sælerne til vands, så bør du holde en afstand på mindst 100 m - og ikke forfølge dem!

I "Regler for ophold og færdsel på Avnø", som fås på Naturcenteret, kan du læse om adgangsreglerne i fjorden. Det er meget vigtigt at følge disse - herunder ALDRIG at sejle direkte fra Avnø til Knudshoved Odde gennem sæl-kolonien.

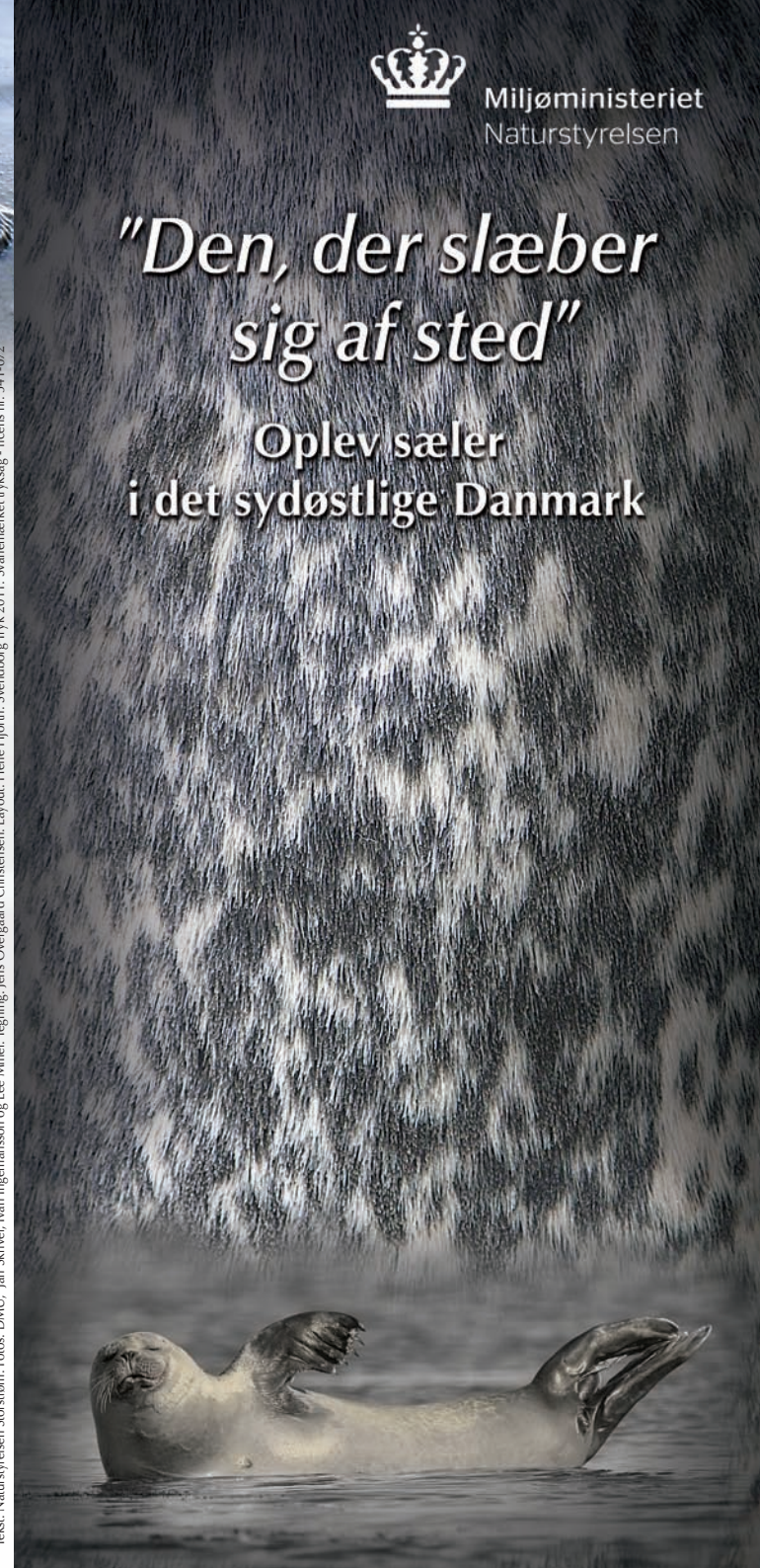
HVAD GØR JEG HVIS JEG FINDER EN SÆLUNGE PÅ STRANDEN?

Du skal lade sælen være, hvis den ikke ser ud til at fejle noget. Den er på land for at hvile sig. Ligger den dog samme sted i mere end to døgn, bør du give besked til Naturstyrelsen Storstrøm, tlf.: 22 49 65 77.

"Den, der slæber sig af sted"

Oplev sæler i det sydøstlige Danmark

Her er sælerne

Antallet af sæler i Danmark vokser, og der er gode muligheder for at opleve dem ved kysten, på stenrev og store sten tæt på land, når de hviler, skifter pels og har unger.

Tag din kikkert med til Avnø, hvor du kan se sælerne fra kysten. I udstillingen på Avnø Naturcenter hænger et detaljeret kort over sælernes tilholdssted på Avnø.

To arter

I Danmark lever to

arter af sæler:

den spættede sæl, som er talrig, og gråsælen, som er sjælden.

Kortet viser områder med sæler i Sydøstdanmark. Røde prikker: Spættet sæl. Gule prikker: Gråsæl.

Rødsand - flest gråsæler i Danmark

På sandrevlen Rødsand, som strækker sig fra Gedser i øst til Hyllekrog i vest, lever den største bestand af gråsæl i Danmark. Her findes desuden spættet sæl. I 1978 blev den østlige del af Rødsand fredet som sælreservat med færdselsforbud fra 1/2 - 30/9. Sælerne kan ikke opleves fra kysten.

Sæl og menneske

Sælerne har altid været jaget af mennesket for kødets og pelsens skyld - og i nyere tid fordi de spiser fiskene i garn og ruser. Fra 1889 - 1927 udbetalte staten skydepræmier for over 37.000 sæler, da man anså dem for skadedyr. Også køller, hakker og sælruser blev benyttet i jagten. Gråsæl og spættet sæl blev fredet i Danmark i hhv. 1967 og 1977. På det tidspunkt var gråsælen totalt udryddet herhjemme.

Sælerne vinder frem

Efter jagtforbudet er antallet af sæler steget markant. Dog rammes den spættede sæl nogle år af sælpest, der minder om menneskets mæslingeвирус. Sygdommen udrydder halvdelen af sælbestanden, men i løbet af få år er antallet af sæler det samme igen.

Skemaet herunder viser forskelle på de to arter af sæler, der lever i Danmark.

Inspiration til skrøner om havfruer og havmænd?

Sælen som havfrue

"..det er Sælhunden med sine kloge Menneske-Øine, der først har givet Idee til Havmænd og Havfruer; tidt, da jeg var en Dreng, naar jeg laa under Træerne ved Stranden, saae jeg dem dykke op, og naar da det friske Søgræs hang Dyret ned over Hovedet, saae det virkelig ud som et Menneske."
Fra "De to Baronesser" af H.C. Andersen (1848).

	SPÆTTET SÆL	GRÅSÆL
Udseende	Rundt hoved Grå - brunpletet pels - meget varierende	Fladt hoved Gråpletet pels - varierende
Længde	1,5 meter	Hunner: 1,8 m/ Hanner: 2,2 m
Vægt	75 kg	Hunner: 150 kg/ Hanner 220 kg
Antal i Danmark i 1976	Ca. 2.200 stk.	Ganske få
Antal i Danmark i 2010	Ca. 14.000 stk.	Ca. 50 - 100 stk.
Højeste kendte alder	36 år	46 år
Sælungen	Fødes i vand i juni Kan svømme lige efter fødslen	Fødes på land i februar/marts Kan svømme når ungen er fældet, ca. 3 uger efter fødslen

